Pismo Lokalne Rady Dzielnicy VII

Kurier Zwierzyniecki

Bielany – Chełm – Olszanica – Półwsie Zwierzynieckie – Przegorzały – Wola Justowska – Zwierzyniec – Zakamycze

nr 2 (252) www.dzielnica7.krakow.pl KRAKÓW MAJ 2020

ISSN 1505-7062 egzemplarz bezpłatny

Zdaniem Przewodniczącego

Był biurowiec, będzie hotel?

Modernistyczny budynek przy ul. Morawskiego 5 jeszcze jest biurowcem, ale po uzyskaniu wszystkich stosownych zezwoleń będziemy mieć kolejny hotel w naszej dzielnicy.

Na dzień dzisiejszy inwestor posiada wydane warunki zabudowy, które zostały zaskarżone do Samorządowego Kolegium Odwoławczego przez jedną ze stron postępowania. Równocześnie należy wspomnieć, że podczas procedowania warunków zabudowy zostały przeprowadzone uzgodnienia w zakresie ochrony konserwatorskiej. Potwierdzono, iż zakres robót budowlanych nie naruszy i nie zdewaluuje wartości historycznych podlegających ochronie.

Warto przy tej okazji przybliżyć Państwu problematykę sytuacji, w której Urząd Miasta Krakowa, a dokładnie Wydział Architektury i Urbanistyki, występuje do Rady Dzielnicy z prośbą o opinię w związku z procedowanymi warunkami zabudowy – WZ (potocznie nazywanymi wuzetkami).

Dzieje się tak w dwóch przypadkach; podczas wydawania wuzetki dla zabudowy wielomieszkaniowej oraz dla ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego (ULICP). Równocześnie muszą być spełnione łącznie dwa warunki – inwestycja ma mieć istotny wpływ na zagospodarowanie przestrzenne terenu właściwej dzielnicy, a jej przedmiot dodatkowo musi zaliczać się do jednego z wyżej wspomnianych przypadków.

fot. Sz. Filipiak

Czy w przyszłości będzie to hotel?

ciąg dalszy na str. 5

Miejskie remonty na Zwierzyńcu

Tegoroczna wiosna obfituje na Zwierzyńcu w ważne prace remontowe, finansowane ze środków miejskich. Wyjątkowo owocna współpraca radnych dzielnicy z pochodzącymi z naszego okręgu radnymi miejskimi przyczyniła się do bardzo korzystnego dla infrastruktury drogowej na Zwierzyńcu budżetu Miasta Krakowa na rok 2020.

Mimo trudnego, także dla miasta, czasu związanego z trwającą epidemią koronawirusa już od kwietnia trwają intensywne prace przy remoncie ulic Przegon (remont nawierzchni jezdni, chodnik po stronie zachodniej jest już wyremontowany) i Emaus (remont nawierzchni jezdni na odcinku od al. Focha do ul. Piastowskiej).

ciąg dalszy na str. 5

fot. Sz. Filipiak

ul. Emaus przed remontem

ul. Przegon - czekamy na remont nakładki

w numerze:

Z działalności Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec str. 2

Interwencje mieszkańców str. 3

Krakowski Glinik powoli odsłania swoje tajemnice... str. 6

Kosmos, Bronowianka i pomnik Armstronga cd. str. 8

Wielka gonitwa zamiast „Wielkiej Łąki”? str. 10

Pomoc psychologiczna dla dzieci i młodzieży str. 10

Katyń... Pamiętamy! str. 12

Z DZIAŁALNOŚCI RADY DZIELNICY VII

17 marca 2020 r. odbyła się XVII sesja Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec.

Podjęto następujące uchwały:

Uchwała nr XVII/174/2020
w sprawie przyjęcia rezygnacji z członkostwa w Komisji Planowania Przestrzennego i Architektury Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec (*z pracy w komisji zrezygnował radny Marek Sikora).*

Uchwała nr XVII/175/2020
w sprawie przyjęcia rezygnacji z członkostwa w Zarządzie Dzielnicy VII Zwierzyniec (*z pełnienia funkcji członka Zarządu Dzielnicy zrezygnował radny Krzysztof Kwarciak).*

Uchwała nr XVII/176/2020
w sprawie wyboru członka Zarządu Dzielnicy VII Zwierzyniec (*członkiem zarządu został radny Marek Sikora).*

Uchwała nr XVII/177/2020
w sprawie korekty rozdysponowania środków wydzielonych do dyspozycji Dzielnicy VII Zwierzyniec na rok 2020 (*Rada zrezygnowała z realizacji zadania pn. „Rozbudowa ogródka jordanowskiego w Chełmie (wykonanie dokumentacji projektowej wraz z realizacja zadania)", a pozyskaną kwotę 70 000 zł przeznaczyła dodatkowo na zadanie pn. „Doposażenie ogródków jordanowskich, zakup i montaż ławek, koszy na śmieci, tabliczek informacyjnych oraz zakup i montaż kwietników (gazonów), nasadzenia i wycinka krzewów i drzew według wskazań Dzielnicy").*

Uchwała nr XVII/178/2020
w sprawie wniosku dotyczącego projektu ogródka jordanowskiego przy ulicy Księcia Józefa (*Rada zawnioskowała, aby projekt ogródka na terenie tzw. Uroczyska Celiny na os. Bielany był wykonany przez pracowników Zarządu Zieleni Miejskiej).*

Uchwała nr XVII/179/2020
w sprawie opinii dotyczącej zbycia działki nr 312/4, obr. 13, jednostka ewidencyjna Krowodrza, położonej przy ul. Królowej Jadwigi w Krakowie (*Rada wydała w powyższej sprawie opinię pozytywną).*

Uchwała nr XVII/180/2020
w sprawie opinii dotyczącej projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Morelowa" (*Rada pozytywnie zaopiniowała projekt planu, z następującymi uwagami:*
» *Dla terenów zabudowy jednorodzinnej oznaczonych symbolami od MN.1 do MN.11 oraz usług oznaczonych symbolami US.1 i US.2 postuluje się:*
• *minimalny wskaźnik terenu biologicznie czynnego: 70%,*
• *maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy 25%.*
» *KDZ.1 należy zmienić na KDD).*

Uchwała nr XVII/181/2020
w sprawie opinii dotyczącej projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Wola Justowska – Hamernia" *(Rada pozytywnie zaopiniowała projekt planu, z następującymi uwagami:*
» *Dla terenów zabudowy jednorodzinnej oznaczonych symbolami od MN.1 do MN.23 postuluje się:*
• *minimalny wskaźnik terenu biologicznie czynnego: 70%,*
• *maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy 25%.*
» *KDW.7 należy połączyć z KDL.3 (ul. Jesionowa) poprzez wyznaczenie co najmniej drogi pieszo-rowerowej (KDX).*
» *Na części działki przy ul. Królowej Jadwigi 221 (MN.19) należy wyznaczyć teren MWi poprzez wyznaczenie linii łączącej linie U.6 z MWi.11.*
» *Wnioskuje się by obszar U.7 został podzielony na dwa obszary: U.7 na działce należącej do ZBK oraz ZP – działki drogowe wchodzące w obszar obecnie zaznaczony jako U.7).*

Uchwała nr XVII/182/2020
w sprawie przystąpienia do Budżetu Obywatelskiego (*Rada postanowiła o przystąpieniu do VII edycji BO w 2020 r.; środki finansowe wskazane do rozdysponowania w ramach VII edycji Budżetu Obywatelskiego w roku 2020 określone zostały w ogłoszeniu Prezydenta Miasta Krakowa z 28 lutego 2020 r. i dla Dzielnicy VII Zwierzyniec wynoszą 1 116 400 zł).*

Uchwała nr XVII/183/2020
w sprawie wystąpienia z inicjatywą uchwałodawczą do Rady Miasta Krakowa w sprawie ustalenia kierunków działań dla Prezydenta Miasta Krakowa dotyczących budowy chodników na terenie Dzielnicy VII Zwierzyniec (*Rada wniosła projekt w sprawie jw. pod obrady Rady Miasta Krakowa, wskazując jako referenta radnego Krzysztofa Kwarciaka).*

Uchwała nr XVII/184/2020
w sprawie opinii dotyczącej projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru „Olszanica" (*Rada pozytywnie zaopiniowała projekt planu, z następującymi uwagami:*
» *W miejsce KDX.4 (ul. Pylna) do rozwidlenia (MN3) należy wyznaczyć KDW.*
» *KDD.12 (ul. Raczkiewicza) należy przedłużyć do granicy obszaru MN.7.*
» *KDX.1 należy zamienić na KDD.11 (ul. Insurekcji Kościuszkowskiej).*
» *KDD.6 (ul. Ks. Piotra Skargi) należy przedłużyć do KDX.1.*
» *Dla obszaru US.1 należy rozszerzyć funkcję o usługi kultury.*
» *Dla obszaru ZPw.6 należy wpisać funkcję „tożsame z obszarem ZPw.3").*
» *KDD.2 (ul. Krzyżówka od ul. Podkamyk do ul. Powstania Styczniowego) zmienić na KDW).*

Uchwała nr XVII/185/2020
w sprawie korekty rozdysponowania środków wydzielonych do dyspozycji Dzielnicy VII Zwierzyniec na rok 2020 (*w ramach korekty:*
» *zmieniony został zakres rzeczowy zadania realizowanego w Szkole Podstawowej nr 31 z: „modernizacja placu zabaw" na „remont posadzek i inne prace remontowe",*
» *zmieniony został zakres rzeczowy zadania realizowanego w Przedszkolu nr 78 z: „malowanie sali i inne prace remontowe" na: „wymiana drzwi i inne prace remontowe",*
» *zrezygnowano z realizacji zadania pn. „KS Zwierzyniecki – remont dachu budynku szatniowo-gospodarczego i inne prace remontowe", a pozyskane środki w kwocie 15 000 zł przeznaczono na nowe zadania, również realizowane w KS Zwierzyniecki: „Zakup lamp doświetlających boisko oraz sprzętu sportowego" – 7 000 zł oraz „Konserwacja słupów wraz z montażem piłkochwytu" – 8 000 zł),*
» *zmieniony został zakres rzeczowy zadania „Remonty dróg i chodników realizowane przez firmę utrzymania bieżącego do wyczerpania środków finansowych na terenie Dzielnicy VII, według kolejności wskazanej przez Dzielnice"; po zmianie lista ulic i chodników do remontu prezentuje się następująco:*
1. *ul. Stachowicza – remont chodnika po lewej stronie na odcinku od ul. Lelewela do Włóczków,*
2. *ul. Orla – remont chodnika (po prawej stronie) na odcinku pomiędzy ul. Księcia Józefa, a ul. Zaogrodzie,*

3. ul. Salwatorska – remont części chodników po obu stronach ulicy według wskazań Dzielnicy,
4. ul. Żemaitisa – remont nakładki,
5. ul. Księcia Józefa – remont chodnika po prawej stronie na odcinku od posesji nr 245 do nr 249,
6. ul. św. Bronisławy – remont bezpiecznika oraz chodnika na odcinku od ul. Kościuszki do drugiego skrzyżowania z ul. Gontyna,
7. ul. Mlaskotów – remont chodnika po lewej stronie wraz z przylegającymi do niego miejscami postojowymi (parking ażurowy) na odcinku od posesji 23 do pierwszego wjazdu na teren Liceum Plastycznego,
8. ul. Pod Szańcami – remont nakładki
9. ul. Orla – remont nakładki na odcinku od ul. Bielańskiej do ul. Sępiej,
10. ul. Emaus – remont nakładki na odcinku od ul. Piastowskiej do al. Focha wraz z utwardzeniem pobocza).

Uchwała nr XVII/186/2020
w sprawie zmiany Uchwały nr IX/101/2019 Rady Dzielnicy VII Zwierzyniec z 9 lipca 2019 roku z późn. zm. w sprawie rozdysponowania środków wydzielonych do dyspozycji Dzielnicy VII Zwierzyniec na rok 2020 (*Rada postanowiła o rozdysponowaniu dodatkowych środków, w łącznej kwocie 267 116 zł na następujące zadania:*
- *Szkoła Podstawowa nr 72 – wymiana drzwi frontowych i bocznych i inne prace remontowe – 30 000 zł,*
- *Szkoła Podstawowa nr 31 – naprawa rynien i renowacja drzwi oraz inne prace remontowe – 6 000 zł,*
- *Szkoła Podstawowa nr 32 – wymiana krat w szachtach oraz inne prace remontowe – 5 500 zł,*
- *Przedszkole nr 9 – modernizacja pochylni i tarasu (WPF: 2020 – projekt 15 000 zł, 2022 – realizacja 80 000 zł),*
- *Przedszkole nr 78 (filia) – remont pomieszczeń gospodarczych oraz inne prace remontowe – 30 000 zł,*
- *Przedszkole nr 78 – wymiana bezpiecznej nawierzchni na placu zabaw oraz inne prace remontowe – 28 000 zł,*
- *Przedszkole nr 78 (filia) – wymiana instalacji elektrycznej w kotłowni oraz inne prace remontowe – 5 000 zł,*
- *ul. Księcia Józefa w rejonie ul. Gajówka – budowa miejsc postojowych (WPF: 2020 – projekt 15 000 zł, 2021 – realizacja 60 000 zł),*
- *ul. Pylna w rejonie skrzyżowania z ul. Marynarską – budowa miejsc postojowych (WPF: 2020 – projekt 15 000 zł, 2021 – realizacja 80 000 zł),*
- *ul. Księcia Józefa – budowa chodnika w rejonie posesji nr 265 (WPF: 2020 – projekt 15 000 zł, 2021 – realizacja 100 000 zł),*
- *Remonty dróg i chodników na terenie Dzielnicy – 72 616 zł,*
- *Przedszkole nr 76 – pielęgnacja ogrodu – 2 500 zł,*
- *Wystawa z miejsca straceń na Gliniku (współfinansowanie) – 8 000 zł,*
- *Klub Kultury „Chełm" – modernizacja instalacji c.o. (WPF: 2020 – projekt 6 000 zł, 2022 – realizacja 100 000 zł),*
- *Bursa Szkolnictwa Ponadpodstawowego nr 1 – zakup stołów i krzeseł – 3 500 zł,*
- *RKS Juvenia – zakup pawilonów rozkładanych – 5 000 zł,*
- *Tablice informacyjne na terenie dzielnicy – montaż, remont, modernizacja według wskazań Dzielnicy – 5 000 zł).*

Uchwała nr XVII/187/2020
w sprawie wniosku dotyczącego wprowadzenia do Wieloletniej Prognozy Finansowej zadania inwestycyjnego planowanego przez Radę Dzielnicy VII Zwierzyniec do realizacji w latach 2020-2022 (*dotyczy zadania „Przedszkole nr 9 – modernizacja pochylni i tarasu").*

Uchwała nr XVII/188/2020
w sprawie wniosku dotyczącego wprowadzenia do Wieloletniej Prognozy Finansowej zadania inwestycyjnego planowanego przez Radę Dzielnicy VII Zwierzyniec do realizacji w latach 2020-2021 (*dotyczy zadania „ul. Księcia Józefa w rejonie ul. Gajówka – budowa miejsc postojowych").*

Uchwała nr XVII/189/2020
w sprawie wniosku dotyczącego wprowadzenia do Wieloletniej Prognozy Finansowej zadania inwestycyjnego planowanego przez Radę Dzielnicy VII Zwierzyniec do realizacji w latach 2020-2021 (*dotyczy zadania „ul. Pylna w rejonie skrzyżowania z ul. Marynarską – budowa miejsc postojowych").*

Uchwała nr XVII/190/2020
w sprawie wniosku dotyczącego wprowadzenia do Wieloletniej Prognozy Finansowej zadania inwestycyjnego planowanego przez Radę Dzielnicy VII Zwierzyniec do realizacji w latach 2020-2021 (*dotyczy zadania „ul. Księcia Józefa – budowa chodnika w rejonie posesji nr 265").*

Uchwała nr XVII/191/2020
w sprawie wniosku dotyczącego wprowadzenia do Wieloletniej Prognozy Finansowej zadania inwestycyjnego planowanego przez Radę Dzielnicy VII Zwierzyniec do realizacji w latach 2020-2022 (*dotyczy zadania „Klub Kultury „Chełm" – modernizacja instalacji c.o.").*

Uchwała nr XVII/192/2020
w sprawie wyniesienia przejścia dla pieszych przez ul. Jodłową na wysokości sklepu SH „Jubilat" (*Rada zawnioskowała jw. po ustaleniach z przedstawicielami Wydziału Miejskiego Inżyniera Ruchu UMK).*

OPRACOWAŁA: **GRAŻYNA ROJEK**

PEŁNY TEKST UCHWAŁ DOSTĘPNY JEST NA STRONIE INTERNETOWEJ DZIELNICY **www.dzielnica7.krakow.pl** ORAZ W BIULETYNIE INFORMACYJNYM URZĘDU MIASTA KRAKOWA: **www.bip.krakow.pl**.

INTERWENCJE MIESZKAŃCÓW

W związku ze zbliżającym się rozszerzeniem Strefy Płatnego Parkowania o strefę C7, która obejmie m.in. ul. Emaus, Rada Dzielnicy VII Zwierzyniec zwróciła się do Zarządu Zieleni Miejskiej z prośbą o zabezpieczenie słupkami drewnianymi terenu zielonego, pomiędzy jezdnią ul. Emaus a wałem Rudawy na odcinku od ul. Przegon do al. Focha. Po wprowadzeniu płatnego parkowania w tym rejonie, obszar będzie szczególnie narażony na problem parkowania poza miejscami wyznaczonymi. Rada Dzielnicy zwróciła się również o ustawienie analogicznej ochrony terenu zielonego, przylegającego do nowo powstałych miejsc parkingowych przy ul. Kasztelańskiej.

W odpowiedzi Zarząd Zieleni Miejskiej poinformował, że: *oględziny przedmiotowego terenu nie potwierdziły zasadności prośby. Podczas oględzin terenu ul. Emaus na odcinku od ul. Przegon do Focha, od strony wału, nie stwierdzono parkujących samochodów. ZZM poinformował, że słupki montowane są w odległości nie mniejszej niż 50 cm od jezdni. Wobec powyższego posadowienie słupków w ww. lokalizacji nie jest możliwe ze względu na ukształtowanie terenu w formie skarpy oraz zbyt małą szerokość jezdni.*

Oględziny ul. Kasztelańskiej, w obrębie nowo powstałych miejsc parkingowych, nie potwierdziły konieczności zabezpieczenia zieleni przed parkującymi samochodami ze względu na ukształtowanie terenu w formie skarpy, które uniemożliwia wjazd samochodów.

W związku z dużym zainteresowaniem mieszkańców, dotyczącym planów budowy nowej drogi wojewódzkiej numer 774, Rada Dzielnicy VII Zwierzyniec wystosowała do Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie prośbę o bieżące informowanie o postępach prac projektowych. Rada Dzielnicy zwróciła się również o informację, w jakim trybie ▷

ma zapaść decyzja o wyborze konkretnego rozwiązania oraz kiedy planowane są konsultacje społeczne, w których Rada Dzielnicy jako przedstawiciel mieszkańców chciałaby uczestniczyć, poprzez przekazywanie stosownych informacji oraz organizację ewentualnych spotkań z mieszkańcami naszej dzielnicy. Rada Dzielnicy także zwróciła się z pytaniem czy został określony przybliżony termin realizacji inwestycji?

Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie poinformował, że: *na mocy porozumienia pomiędzy Województwem Małopolskim a Gminą Miejską Kraków, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie zlecił opracowanie wielowariantowej koncepcji przedsięwzięcia pn. „Budowa nowego przebiegu drogi wojewódzkiej nr 774 wraz z pozyskaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych". Termin umowy z wykonawcą przypada na dzień 30.11.2020. Do tego czasu przewiduje się pozyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Gmina Miejska Kraków jest na bieżąco informowana o zaawansowaniu prac nad realizacją umowy z wykonawcą. Zgodnie z ustaleniami pomiędzy stronami porozumienia, Wydziałem koordynującym przedmiotowe zadanie z ramienia Gminy jest Wydział Strategii Planowania i Monitorowania Urzędu Miasta Krakowa.*

Co do kwestii konsultacji społecznych, zgodnie z obowiązującymi przepisami (Ustawa z 3.10.2018 o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – Dz.U.z 2018 poz. 2081, ze zm.) postępowanie z udziałem społeczeństwa prowadzone jest przez organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Na wniosek mieszkańców Rada Dzielnicy wystosowała pismo do Zarządu Transportu Publicznego w Krakowie o przeprowadzenie kontroli funkcjonowania systemu informacji pasażerskiej w autobusach linii 252. Z uwagi na to, że kursuje ona na lotnisko, przewoźnik powinien szczególnie dbać o sprawność systemu, tymczasem obecnie na linii kursuje wiele pojazdów, gdzie na wyświetlaczach jest np. niepoprawna data i czarny ekran zamiast informacji o trasie. Dotyczy to zarówno nowszych jak i starszych modeli autobusów.

W odpowiedzi Zarząd Transportu Publicznego poinformował, że: *w dniach 3.02 i 10.02.2020 r. inspektorzy tutejszej jednostki przeprowadzili kontrolę prawidłowości oznakowania liniowego oraz wyposażenia technicznego autobusów linii 252. W trakcie kontroli nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości. Systematycznie prowadzone są kontrole pojazdów, wykonujących przewozy na liniach komunikacyjnych w ramach systemu Komunikacji Miejskiej w Krakowie, zarówno w godzinach porannych (przed wyjazdem na linię), jak i w trakcie wykonywania przewozów.*

Rada Dzielnicy VII Zwierzyniec, nawiązując do figurującego w Budżecie Miasta Krakowa na rok 2019 zadania pn. „Budowa chodnika na odcinku od ul. Kościuszki do al. Focha po lewobrzeżnym wale Rudawy" (nr ZZM/01.189.19) zwróciła się z prośbą o wskazanie rezultatów wykonania tego zadania przez ZZM.

W odpowiedzi na pismo Rady Dzielnicy VII Zarząd Zieleni Miejskiej poinformował, że: *zadanie znajduje się na etapie realizacji w ramach projektu pn. „Wisła łączy – nowe bulwary", mającego na celu m.in. rozszerzenie bulwarów Wisły o jej dopływy oraz nowe zagospodarowanie terenu, uwzględniające potrzeby mieszkańców, a także uwarunkowania przyrodnicze, funkcjonalne i historyczne.*

W ramach ww. inwestycji realizowana jest ścieżka przy Rudawie, będąca we fragmencie finansowana z zadania ZZM/01.189/19, które zostało wpisane na listę środków niewygasających z powodu przedłużających się procedur uzgodnienia w Państwowym Gospodarstwie Wodnym Wody Polskie. Etap realizacji nastąpi niezwłocznie po otrzymaniu wszelkich niezbędnych pozwoleń z Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie oraz z Wydziału Architektury.

Na skutek licznych interwencji mieszkańców osiedla Przegorzały, Rada Dzielnicy VII Zwierzyniec zwróciła się z prośbą o wyjaśnienie celu oraz zakresu działań prowadzonych przez Zarząd Zieleni Miejskiej na terenie działek, znajdujących się pomiędzy „starym" odcinkiem ulicy Księcia Józefa a tzw. Obwodnicą Przegorzał.

Zarząd Zieleni Miejskiej poinformował, że zgodnie z uchwałą nr XXX/793/19 Rady Miasta Krakowa z 5 grudnia 2019 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowego programu zwiększenia lesistości Miasta Krakowa na lata 2018-2040", realizuje przedmiotowy program m.in. poprzez zalesienie ww. terenu. Przed przystąpieniem do prac zalesieniowych obszar ten został uporządkowany, zlikwidowane zostały nielegalne wysypiska i uprzątnięte zostały nieczystości. Wprowadzone rodzime gatunki drzew są zgodne z opracowanymi przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie szczegółowymi planami zalesień dla tego obszaru. Docelowo obszar ten będzie stanowił część miejskich lasów komunalnych, z możliwością udostępnienia tego terenu dla mieszkańców, poprzez wybudowanie ścieżek pieszo-rowerowych z kamienia naturalnego, małej architektury w postaci ławek, koszy na śmieci, tablic edukacyjnych itp.

Na skutek interwencji mieszkańców Rada Dzielnicy wystosowała pismo do Straży Miejskiej Miasta Krakowa o rozpoznanie sprawy licznych, wystających prętów metalowych na działce prywatnej w rejonie zbiegu ulic Jodłowej i Starowolskiej. Według mieszkańca, od czasu likwidacji działającej na rzeczonej działce kilka lat temu winnicy, pręty stanowiące podpórkę dla winorośli nie zostały usunięte i obecnie stanowią niebezpieczeństwo dla ludzi i zwierząt. Działka na charakter ogólnodostępny (brak ogrodzenia, okolica spacerowa), co powoduje, że zażegnanie generowanego przez nią realnego zagrożenia leży w interesie lokalnej społeczności.

W odpowiedzi Straż Miejska Miasta Krakowa poinformowała, że: *dokonała kontroli wskazanej nieruchomości. Stwierdzono, że na nieogrodzonej działce, porośniętej wysoką uschnięta trawą i krzewami, zlokalizowanej w rejonie ulicy Olchowej, znajdują się pręty porośnięte roślinnością. Strażnicy ustalili dzierżawcę tego terenu, tj. Winnica Srebrna Góra Sp. z o.o., do której została wysłana pisemna informacja o zgłoszeniu, celem podjęcia działań zmierzających do zabezpieczenia terenu i poinformowania Straży Miejskiej o podjętych czynnościach w tej sprawie.*

OPRACOWAŁA: **TERESA MACHOWSKA**

Ciąg dalszy w kolejnym numerze

VII EDYCJA 2020

Zakończył się etap składania wniosków. Przed nami trzy miesiące na ich weryfikację. Pełną listę, już po odwołaniach, poznamy 10 września.

W tym roku wpłynęło 988 wniosków, z czego 807 dotyczy pomysłów dzielnicowych. Mieszkańcy Dzielnicy VII Zwierzyniec złożyli 31 projektów.

Dziękujemy!

Miejskie remonty na Zwierzyńcu

ciąg dalszy ze str. 1

Prowadzone w tym obszarze działania znacząco podniosą komfort użytkowników drogi oraz poprawią bezpieczeństwo pieszych w tej – sąsiadującej bezpośrednio z Przedszkolem Samorządowym nr 76 – okolicy.

Również w kwietniu rozpoczął się długo wyczekiwany przez mieszkańców osiedla Wola Justowska remont nawierzchni ul. Grabowej. Bardzo zniszczona droga oraz całkowicie zniekształcone przez upływ czasu odwodnienie tego obszaru zyska w najbliższych tygodniach nowe oblicze, funkcjonalnością i estetyką odpowiadające swojej – reprezentacyjnej przecież w skali całego Krakowa – lokalizacji.

fot. W. Górny

ul. Grabowa przed remontem

Podobnie rewolucyjna zmiana następuje także na ul. Vlastimila Hofmana. Po zakończeniu prac przy wymianie sieci gazowej w ulicy, przejdzie ona gruntowny remont. Z zarezerwowanych na ten cel w budżecie Miasta Krakowa środków wyremontowana zostanie nawierzchnia drogi (dotychczas w części pokryta mocno zużytą trylinką betonową) oraz chodniki. W ten sposób ulica przygotowana zostanie kompleksowo na – planowane na początek lipca – objęcie jej strefą płatnego parkowania.

Coraz bliższe finału są również, rozpoczęte jeszcze w zeszłym roku, prace przy przebudowie ul. Na Błoniach, a więc na biegnącym wzdłuż rzeki Rudawy odcinku ścieżki okalającej „wielką łąkę". Dotychczas najwęższy w ciągu całej rekreacyjnej alejki wokół Błoń fragment, doczeka się po latach starań rozdzielenia ruchu pieszego i rowerowego, zapewniając bezpieczeństwo oraz komfort jego użytkownikom.

fot. W. Górny

ul. Hofmana przed remontem

fot. Sz. Filipiak

ul. Na Błoniach w trakcie remontu

Przywołane przykłady ilustrują skuteczne działania samorządu Krakowa w odniesieniu do naszej dzielnicy. Więc jakkolwiek można narzekać na przeciągające się, czasem skandalicznie długo, inwestycje miasta na Zwierzyńcu, warto odnotowywać także i sukcesy w tym zakresie. Miejmy zatem nadzieję, że ta dobra dla Zwierzyńca tendencja będzie trwała nadal, przekładając się na wymierne efekty troski władz Krakowa o naszą dzielnicę już w najbliższych latach.

Witold Górny

Był biurowiec, będzie hotel?

ciąg dalszy ze str. 1

Zatem, w związku z zapisami ustawy o planowaniu przestrzennym dotyczącymi pojęcia ładu przestrzennego, którego nie należy utożsamiać z pojęciem zagospodarowania przestrzennego oraz z tym, że zmiana sposobu użytkowania budynku nie ingeruje w przestrzeń (ocena wydziału architektury), nie kwalifikuje postępowania w sprawie wydania wuzetki do przekazania Radzie Dzielnicy do opiniowania.

Warto również wspomnieć, że opinie Rad Dzielnic pozyskiwane w trakcie postępowań nie są opiniami wymaganymi na podstawie przepisów ustawowych, a zatem w przypadku opinii negatywnej, nie mogą stanowić samodzielnej podstawy do wydania decyzji o odmowie ustalenia warunków zabudowy. To oznacza, że opinia Rady Dzielnicy nie jest wiążąca.

Nasza opinia powinna być źródłem informacji o uwarunkowaniach społecznych związanych z konkretną inwestycją, ale tylko wtedy, kiedy urząd o nią występuje.

Oczywiście, jako Państwa przedstawiciele nie unikamy wyrażania opinii, nawet wtedy, kiedy nas urzędnicy o to nie proszą, ale nie są one wtedy traktowane w trybie zarządzenia prezydenta, który opisywaną powyżej procedurę stworzył.

Niestety w powszechnej świadomości utarło się, że mamy kompetencję, w wyniku której możemy walczyć z inwestorami, aby ich powstrzymać przed kolejną zabudową i z przykrością muszę napisać, że to nieporozumienie.

A co to wszystko ma do tego hotelu? Tylko tyle, że nie byliśmy proszeni o opiniowanie wuzetki, co oczywiście jest zgodne z prawem, ale jako radni czujemy lekki niedosyt.

Czekamy, co orzeknie Samorządowe Kolegium Odwoławcze, a o kwestiach, które być może będą istotne dla sąsiadujących z inwestycją mieszkańców postaramy się rozmawiać z inwestorem. Na dzień dzisiejszy mieszkańcy zgłosili nam obawy związane ze zbyt małą liczbą miejsc parkingowych i postojowych towarzyszących inwestycji, co zapewne będzie ważnym tematem.

Szczęsny Filipiak

Krakowski Glinik powoli odsłania swoje tajemnice...

Krakowski Glinik (Glinnik) – nazwa budząca grozę swoją wojenną historią. To tam, w podkrakowskich Przegorzałach, a później – od maja 1941 roku – w Krakowie-Przegorzałach, wówczas Krakau-Wartenberg, znajdowało się jedno z miejsc egzekucji. Wykorzystano do tego celu gliniankę przy działającej tam przed wojną cegielni Salomona Finkelsteina. Miejsce ustronne, łatwe do izolacji, praktycznie uniemożliwiające ucieczkę... Ofiary przywożono głównie z więzienia sądowego przy ul. Senackiej 3 w Krakowie, tzw. więzienia św. Michała. Egzekucje wykonywano już od połowy listopada 1939 roku, w zasadzie po koniec 1943 roku. Później być może tylko sporadycznie.

Wydawać by się mogło, iż tragiczna historia tego miejsca zostanie godnie upamiętniona bezpośrednio po wojnie, kiedy świeża była jeszcze pamięć o losach rozstrzelanych tam osób. Dzieje tego terenu ułożyły się jednak odmiennie od innych krakowskich miejsc martyrologii. Nie przeprowadzono ekshumacji umożliwiającej ustalenie tożsamości ofiar. Przesłanek tej decyzji nie udało się ustalić. Pozostają tylko domniemania... Postanowiono jedynie wykupić teren dawnej glinianki i utworzyć na nim miejsce pamięci. Zaniechanie po wojnie prac ekshumacyjnych w Gliniku było źródłem wielu

Glinik - wtórny pochówek ofiar, rok 2015

mitów o liczbie rozstrzelanych, a i dziś – po badaniach archeologiczno-ekshumacyjnych – historie ofiar skrywają wiele tajemnic...

Bezpośrednio po zakończeniu okupacji staraniem miejscowej ludności postawiono na Gliniku drewniane krzyże. Zapewne wtedy też powstało tam pierwsze, trwalsze upamiętnienie nieokreślonego kształtu, którego podstawę wykonaną z fragmentów wyszabrowanych poniemieckich płyt nagrobnych odkryto podczas prac wykopaliskowych. W 1949 roku wykupiono od spadkobierców Finkelsteina teren dawnej glinianki, a zapewne wkrótce potem złagodzono jej zbocza oraz nasadzono krzewy i drzewa, nie dociekając w której części terenu znajdowały się groby zabitych. Obszar ten uległ też wtedy znaczącym przeobrażeniom. W okresie tym, lub niewiele wcześniej, teren Glinika był miejscem wywózki śmieci, później zaś zatrawiona polana służyła także i za obszar rekreacji...

Decyzję o budowie trwalszego pomnika w formie granitowego głazu podjęto w 1955, a odsłonięto w następnym roku. Kolejny monument – z usytuowanym przed nim utwardzonym placem – odsłonięto na Gliniku 19 października 1967 roku. Nieopodal wzniesiono w tymże roku niewielki obelisk z napisem. W następnych latach teren ten nie budził niestety zainteresowania należnego miejscu pamięci. Status cmentarza wojennego uzyskał dopiero 12 października 2012 r. Obecnie jego dominantę stanowi odnowiony w latach 2016-2017 monument poświęcony spoczywającym pod nim ofiarom.

Grób Y. Prace ekshumacyjne, rok 2015

Wojenną historię tego terenu – w oparciu o krytyczną analizę wszystkich dostępnych źródeł opracował i opublikował w 2012 roku historyk Ryszard Kotarba. Ważnym jego wnioskiem była sugestia o możliwości rozstrzelania tam nie więcej niż 300-400 osób, a także stwierdzenie, iż w zasadzie nie jest możliwe wiarygodne ustalenie tożsamości ofiar. Należy jednak odnotować, iż inni autorzy podawali, że ilość rozstrzelanych tam osób sięgała sporo powyżej tysiąca. Obserwować dała się też tendencja do stopniowego zwiększania w publikacjach i zbiorowej (nie)pamięci liczby ofiar w miarę upływu lat, począwszy od czasów bezpośrednio powojennych.

W latach 2013-2015 na terenie Glinika przeprowadzono prace poszukiwawcze metodami stosowanymi w badaniach archeologicznych. Miały one na celu określenie obszaru miejsca straceń, przeprowadzenie prac ekshumacyjnych oraz wtórny pochówek zlokalizowanych szczątków. Poczynania te, zrealizowane zostały przez krakowski oddział Instytutu Archeologii i Etnologii PAN.

Działalność terenową rozpoczęto od badań terenu metodami geofizycznymi, stosowanymi w archeologii niedestrukcyjnej – magnetycznej, elektrooporowej i georadarowej. Jednak z powodu rodzaju

gruntu na Gliniku, znacznego przekształcenia terenu i silnego nasycenia śmieciami żelaznymi, metody te w zasadzie nie zaspokoiły oczekiwań. W kolejnym etapie prac zbadano w formie serii sondaży sporą część obszaru Glinika, a w oparciu o uzyskane wyniki właściwe badania archeologiczno-ekshumacyjne przeprowadzono w sezonach 2014-2015. Uprzednio wykonane sondaże połączono w szerokopłaszczyznowe wykopy. Średnia ich głębokość sięgała od 2 do ponad 4 metrów. W trakcie badań udało się wskazać dwie strefy, w których znajdowały się pochówki rozstrzelanych na Gliniku osób – strefę zachodnią, obejmującą wypłaszczenie terenu w okolicach kopca z żelaznym krzyżem oraz wschodnią, w rejonie monumentu z utwardzonym placem poświęconego ofiarom Glinika. W ich obrębie zlokalizowano 25 grobów. Łącznie, ze wszystkich grobów wydobyto szczątki 125 osób. Na Gliniku przeważały groby, w których pochowano jedną osobę. Takich jednoosobowych grobów odkryto osiem. W innych odkryto pozostałości od 2 do 12 osób. Największym był grób ze szczątkami 26 osób. Został on częściowo uszkodzony podczas budowy upamiętnienia ofiar tego miejsca w 1967 roku.

Analiza antropologiczna wydobytych szczątków wykazała, iż ofiarami w zdecydowanej większości byli mężczyźni – 114, kobiet było 11. Ustalono także przyczyny zgonu. W większości przypadków był to strzał w głowę. Stwierdzono także, iż pochowani na Gliniku to w większości osoby, których zgon nastąpił w wieku 20-35 lat. Ze szkieletów pobrano materiał do badań DNA, które mają zostać wykonane w Katedrze Medycyny Sądowej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie. Przyczynić się to może do ustalenia tożsamości ofiar.

W trakcie badań zebrano wiele informacji o rytuale śmierci towarzyszącemu egzekucjom – przedśmiertne krępowanie rąk na plecach, opaska na oczach, drewniane pale, przy których dokonywano rozstrzeliwań... Nieco o ofiarach mówią drobne, znalezione przy nich przedmioty. Jako iż w zdecydowanej większości były to osoby dowiezione na miejsce egzekucji z więzień, pozbawiono je już wcześniej większości rzeczy osobistych. Tym niemniej, w szeregu przypadków natrafiono na pojedyncze przedmioty takie jak modlitewniki, zestaw korekcyjnych okularów w skórzanym etui, fragmenty naszyjnika z białych i czerwonych koralików, fragmenty dwóch różańców z paciorkami z beżowego i czarnego tworzywa, bakelitowe pudełko na kosmetyk, zegarek w srebrnej kopercie ze skórzanym paskiem i stalową sprzączką, srebrny medalik na łańcuszku, grzebienie i inne drobiazgi. Pozyskano sporą liczbę guzików, w tym zwracające szczególną uwagę guziki pochodzące z mundurów pracowników PKP.

Glinik - wtórny pochówek ofiar, rok 2014. Złożenie kwiatów przez przedstawicieli Dzielnicy VII

Wciąż trwają długotrwałe prace konserwacyjne i badania drobnych ruchomości znalezionych przy zabitych, których analiza poszerza zasób informacji o ofiarach Glinika. Ostateczne ustalenia są jeszcze przed nami... Określenie tożsamości ofiar napotyka w miarę upływu czasu na trudności już raczej nie do pokonania. W wyniku badań archeologicznych na Gliniku udało się określić imię i nazwisko jednej tylko osoby. I tylko ona pozostaje jedyną pewną zidentyfikowaną ofiarą Glinika. Jest nią Zofia Eichenbaum z domu Kühn, określona na podstawie znalezionej w grobie Kennkarty. Nie można też wykluczyć, iż znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie szkielet to szczątki jej męża – Leona. Ofiara trzymała w ręce pozostałości walizki wypełnionej zestawem różnych przedmiotów. Świadczy to, iż zostali oni zatrzymani poza domem (w trakcie ucieczki?) i bezpośrednio – jako Żydzi – odstawieni na miejsce egzekucji. Obydwoje zostali po wojnie zarejestrowani w Instytucie Yad Vashem jako zaginieni w czasach Holokaustu. Przypuszczalna data ich śmierci, ustalona na podstawie Kennkarty i danych z Yad Vashem, to koniec roku 1941. Warto też wspomnieć, iż jedna z osób pochowanych na Gliniku to wysokiej rangi oficer niemiecki. Udało się to ustalić na podstawie resztek munduru i wyposażenia, w tym epoletu z dystynkcjami majora. Czy to ostatnia tajemnica Glinika...?

Grób Z. Para okularów znalezionych przy szczątkach, rok 2015

Wszystkie szczątki pochowane zostały z ekumenicznym ceremoniałem religijnym na miejscu, w dwóch zbiorowych mogiłach w fundamentowej partii monumentu. Uroczystości te odbywały się po każdorocznej akcji prac archeologiczno-ekshumacyjnych – 29 X 2014 r. i 21 X 2015 r.

Warto też wspomnieć, iż w latach 2018 i 2019 krakowski oddział Instytutu Pamięci Narodowej przeprowadził na Gliniku weryfikacyjne badania poszukiwawcze. Jednakże żadnych szczątków ludzkich już nie znaleziono.

Tak więc, w oparciu o rezultaty kilkuletniej akcji poszukiwań na terenie Glinika można z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością stwierdzić, iż w jej trakcie zlokalizowano i wydobyto szczątki bez mała wszystkich rozstrzelanych i pogrzebanych tam ofiar. Wyniki prac archeologicznych negatywnie weryfikują publikowane onegdaj informacje o liczbie zabitych i pochowanych tam ofiar. Nie sposób też w tym miejscu nie odnotować ważnej, uniwersalnej refleksji Ryszarda Kotarby, iż nie jest ważne licytowanie się w ilości ofiar – ich tragedia niezależnie od liczby pozostaje taka sama. A jako autor badań Glinika mogę teraz już spać spokojnie, gdy wszystkie ofiary z poszanowaniem zostały złożone do grobów, zamiast leżeć w bezimiennych, zalewanych wodą gliniankach...

DR. KRZYSZTOF TUNIA
Instytut Archeologii i Etnologii PAN

KOSMOS, BRONOWIANKA I POMNIK ARMSTRONGA

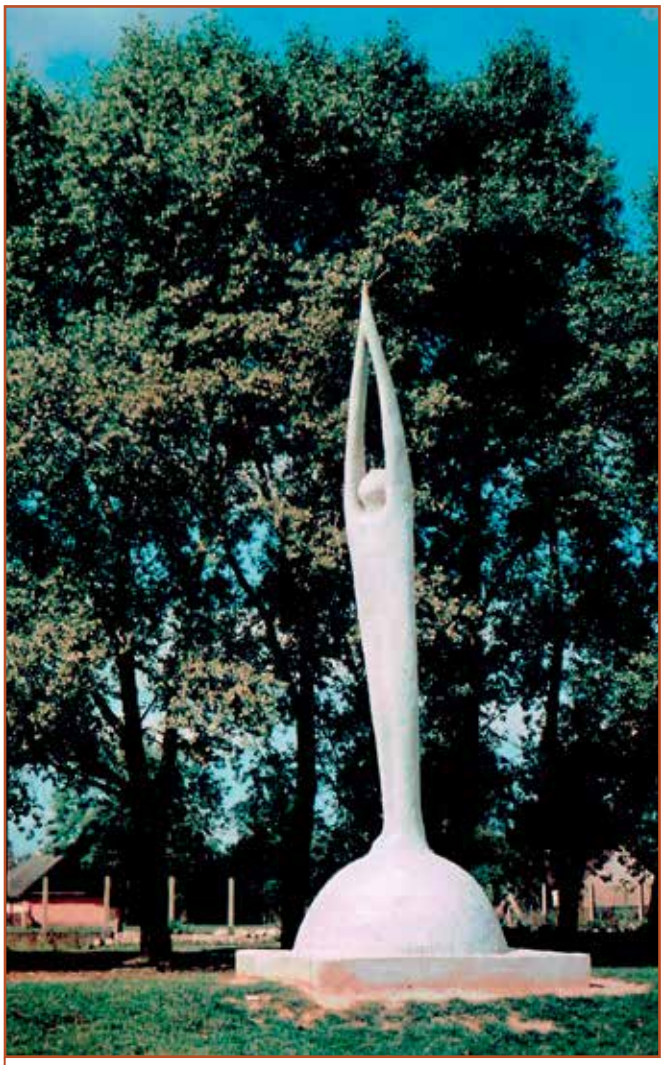
W ostatnim numerze przypomnieliśmy sensacyjną historię odsłonięcia pomnika upamiętniającego lądowanie amerykańskich astronautów na księżycu. Teraz przedstawiamy ciąg dalszy i zarazem wyjaśnienie dlaczego historia ta łączy się ze Zwierzyńcem.

Ostatni kolorowy ślad i rozbiórka

Dość nieoczekiwanie w historię pomnika wpisał się prof. Marek Mietelski, pianista i pedagog. To on wykonał około 20 września 1969 roku, jego jedyne kolorowe ujęcie. Oto jego opowieść:

„Przyjaźniliśmy się z żoną z rodziną Benoist z Utrechtu i często korespondowaliśmy. List od nich z lipca 1969 roku, napisany w entuzjastycznym tonie, zawierał wycinek ze znanego wówczas dziennika holenderskiego >Nieuwe Rotterdamse Courant< ze zdjęciem pomnika z Bronowianki i wiadomością o jego odsłonięciu. Prawie połowa jego treści poświęcona była zagadnieniom związanym ze stawianiem pomników w Holandii i dlaczego cykl od projektu do sfinalizowania musi tam trwać minimum 12 a maksimum 24 lata. A tu, w kraju za żelazną kurtyną odsłonięty został w tym samym dniu! Nie do wiary!

Postanowiłem zrobić holenderskim przyjaciołom niespodziankę i przesłać im kolorowe przeźrocze pomnika. Udałem się na stadion, mijając po drodze dom, w którym mieszkali Danuta Nabel-Bochenek i Kazimierz Łaskawski (oboje znałem z widzenia). W ogródku przed domem fantazyjne zwierzęta wykonane chyba z gipsu, smukłe, w białym kolorze, głównie małpki uczepione do drzewek owocowych lub do słupa telegraficznego. Brama na stadion była otwarta. Atmosfera sielska, ani żywej duszy. Zdaje się, gdzieś w oddali na stadionie pasły się dwie krowy. Zrobiłem dwa przeźrocza jedno dla Benoist, drugie dla siebie. Wysłałem je w liście, mocując przylepcem do papieru listowego. Cenzura to przeoczyła".

Kolorowe ujęcie pomnika wykonane przez prof. Marka Mietelskiego, w drugiej połowie września 1969 r. Dziś stoi w tym miejscu klubowa hala, fot. archiwum M. Mietelskiego

To były ostatnie chwile pomnika, jednak wyraźnie zwlekano z jego usunięciem. W końcu dowiedział się o nim sam Nixon i nie było to fortunne politycznie. Szukano rozwiązań i zaproponowano nawet, aby pomnik usunęli sami artyści. Ci rzecz jasna nie zgodzili się.

Zbigniew Regucki, późniejszy naczelny „GK" wspomina: „Zapamiętałem jak mój ówczesny zwierzchnik I sekretarz KD PZPR Wacław Pituła narzekał, że Domagała obarczył go zadaniem usunięcia pomnika. Bardzo mu to doskwierało". Nikt z uczestników wydarzeń nie zapamiętał daty rozbiórki, ale odbyło się to zapewne w październiku 1969 roku. Ekipą kierował Józef Woszczyna szef Dzielnicowego Komitetu Czynów Społecznych. „Wyciągali go dwoma starami. Mówiono, że wróci w spiżowej postaci, ale nikt się nie łudził. W czasie demontażu trudno było oddzielić go od cokołu, aż wreszcie złamał się. Wrzucili na jelcza i pojechali w kierunku ul. Balickiej" – zapamiętał Stachura.

Dla pary artystów był to potężny, nieprzewidziany cios, po którym trudno było się podnieść, ale ich związek przetrwał. W 1971 roku wzięli ślub. Wkrótce otrzymali zaproszenie z USA, ale nie dostali paszportów. Łaskawski zmarł w grudniu 1974 roku, w wieku 58 lat. Po śmierci męża Danuta przekazała gromadzony latami zbiór rzeźb, naczyń i sztuki ludowej, Muzeum Etnograficznemu. Zamieszkała w Nowej Hucie w parterowym mieszkaniu z widokiem na śmietnik. Kiedy przyszły ustrojowe przemiany liczyła, że może odnajdzie się pomnik, albo ktoś zleci jego rekonstrukcję. Niestety nie doczekała się. Zmagała się z chorobą płuc, zmarła w marcu 1993 roku, w wieku 70 lat.

Pozostała jednak niezniszczalna pamiątka. Wydany w nakładzie 50 tys. egz. plan Krakowa na 1970 rok, na którym przy boisku Bronowianki ktoś zdążył zaznaczyć pomnik...

Ujmujący oryginalną prostotą grób Danuty i Kazimierza Łaskawskich, na cmentarzu w Bronowicach, fot. K. Jakubowski, 2019

Z imieniem Jurija Gagarina

Fot.: J. Pieniążkiewicz

Dziewięć lat temu, w środę 12 kwietnia 1961 r. gazety popołudniowe doniosły: „*Wprowadzony został na orbitę okołoziemską pierwszy na świecie kosmiczny statek — sputnik „Wostok" z człowiekiem na pokładzie. Pilotem - kosmonautą kosmicznego statku jest obywatel Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, lotnik major Jurij Aleksiejewicz Gagarin. Start wielostopniowej rakiety kosmicznej odbył się pomyślnie*". Czytaliśmy: „*Po wykonaniu zaplanowanych zadań i zrealizowaniu programu lotu o godz. 10.55 czasu moskiewskiego radziecki statek „Wostok" wylądował pomyślnie w wyznaczonym rejonie Związku Radzieckiego*".

Czas spisał kolejne rozdziały kosmicznej Odysei, ale ta karta pozostanie w niej najważniejszą: 12 kwietnia 1961 roku człowiek oderwał się od swojej planety. Dzisiaj, 12 kwietnia 1970 roku obchodzony jest na świecie kolejny Dzień Kosmonauty.

Wczoraj, w przededniu tej rocznicy, odbyła się w jednej ze szkół krakowskich uroczystość nadania szkole imienia. Bohaterem Szkoły Podstawowej nr 19 został Jurij Gagarin.

Przy dźwięku harcerskich fanfar gospodarz dzielnicy Zwierzyniec, na terenie której mieści się szkoła — przew. Prez. DRN Tadeusz Walosik w asyście wicekonsula ZSRR w Krakowie Walentina Pticyna i kuratora Okręgu Szkolnego Krakowskiego Czesława Banacha dokonał odsłonięcia tablicy pamiątkowej na budynku szkoły. Wicekonsul Pticyn dokonał otwarcia zorganizowanej przez młodzież wystawy rysunków, fotografii, albumików uczniowskich oraz wierszy poświęconych lotom kosmicznym.

Uroczystość ta żadną miarą nie da się porównać z wielkimi defiladami, z galowym świętem jakim składamy hołd zdobywcom kosmosu. Ma jednak ogromny, nie dający się z niczym porównać walor: ludzkiego przeżycia. (an)

Notatka z „Dziennika Polskiego" opisująca uroczyste nadanie im. Gagarina SP 19 przy ul. Senatorskiej, archiwum „Dziennika Polskiego", 1970

Obecny widok na ostatnią pamiątkę po podboju kosmosu, skrytą w koronach cisów rakietę przed szkołą przy ul. Senatorskiej, fot. K. Jakubowski 2019

Rakieta jak rekompensata

Od jesieni 1969 roku, w KD PZPR Zwierzyniec trwała burza mózgów jak zatrzeć niekorzystne wrażenie wywołane głównie u towarzyszy radzieckich. Tymczasem okazja była na wyciągnięcie ręki. Okazało się, że decyzją kuratorium, SP nr 19 przy ul. Senatorskiej otrzymała imię Gagarina w kwietniu 1968 roku, tuż po jego tragicznej śmierci, jednak przeszło to bez echa. Teraz wystarczyło tylko urządzić uroczystą oprawę z pozostawieniem symbolicznych pamiątek.

Uroczystość odbyła się w Dniu Kosmonauty 12 kwietnia 1970 roku z udziałem władz Dzielnicy i wicekonsula ZSRR w Krakowie Walentina Pticyna. Skromną pamiątką była marmurowa tablica wmurowana ku czci Gagarina. Nieco okazalszą, postawiona przed szkołą siedmiometrowa rakieta, wsparta na trzech wspornikach, imitujących smugi zostawiane przez statki kosmiczne. Tak oto niekorzystne wrażenie zostało zatarte, a aluminiowa rakieta przetrwała do dziś, skryta w koronach wybujałych cisów.

***

Po misji Apollo 11 na Księżycu lądowało jeszcze pięć statków załogowych. Jako ostatni dotarł tam – w grudniu 1972 roku – statek Apollo 17. Od tamtego czasu nikt już nie wylądował na Księżycu. Potwierdza to w jakiejś mierze obrazoburczą tezę Buzza Aldrina, że „nie ma tam po co wracać". Dla uczczenia pionierskiej misji na całym świecie powstało wiele pomników Neila Armstronga, który personifikował ów „wielki skok dla ludzkości". Tym najpierwszym z pierwszych był jednak sześciometrowy pomnik odsłonięty na stadionie „Bronowianki", kilkanaście godzin przed pamiętnym lądowaniem. I to nie ulega wątpliwości...

KRZYSZTOF JAKUBOWSKI

Uroczystość przeprowadzono z wielką pompą, z udziałem licznych oficjeli - ówczesnych władz z Dzielnicowego Komitetu PZPR i kuratorium

WIELKA GONITWA ZAMIAST WIELKIEJ ŁĄKI?

Pomysł utworzenia toru wyścigów konnych na Błonach budzi bardzo duże emocje. W proteście przeciwko koncepcji składano petycje z tysiącami podpisów, liczne organizacje i instytucje pisały apele, także wielu mieszkańców na różne sposoby dzieliło się swoimi zastrzeżeniami. Gorącą dyskusję przerwał wybuch pandemii koronawirusa. Wiadomo już, że w tym roku zawodów nie będzie. Nie jest jednak pewne jakie decyzje zapadną w dalszej perspektywie. Na szczęście władze miasta coraz bardziej skłaniają się do przeprowadzenia konsultacji społecznych, o co od początku wnioskowała Rada Dzielnicy.

W pierwszych dniach grudnia został podpisany list intencyjny w sprawie organizacji zawodów na ,,Wielkiej Łące". Dokument sygnowali prezydent Jacek Majchrowski, minister rolnictwa Jan Ardanowski oraz przedstawiciele prywatnego podmiotu, który chce utworzenia toru. Informacja o zawarciu porozumienia była dużym zaskoczeniem. Wcześniej miasto publicznie nie ogłaszało takiego zamiaru. Pomysł bardzo szybko wywołał spore poruszenie. Wielu mieszkańców zaczęło wyrażać swoje zaniepokojenie. Obawy podsycał brak szczegółowych informacji. Zarówno radni miasta jak i dzielnicy o sprawie dowiedzieli się z mediów.

Utworzenie toru wyścigów konnych może zupełnie zmienić dotychczasowy charakter Błoń. Decyzja znacząco ograniczyłaby możliwość spędzania wolnego czasu na ,,Wielkiej Łące". Bardzo przeobraziłby się także krajobraz okolicy. Organizacja zawodów wiązałby się z koniecznością posadowienia wielu konstrukcji. Błonia wypełniłyby wielkie namioty, trybuny oraz kilometry barierek. Choć budowle miałyby charakter tymczasowy to prawdopodobnie towarzyszyłby one mieszkańcom przez wiele dni, a sytuacja powtarzałaby się co roku. W dodatku trzeba by odpowiednio przygotować murawę. Same zawody także wiązałaby się z wieloma niedogodnościami dla okolicznych mieszkańców.

Na sprawę warto spojrzeć również pod kątem ochrony praw zwierząt. Takie zawody zazwyczaj są związane z dużym ryzykiem dla startujących koni. W czasie wyścigów wiele z nich doznaje poważnych urazów. Obrażenia czasami mogą wiązać się nawet z koniecznością uśpienia stworzeń. Aby konie osiągały dobre wyniki potrzebna jest bardzo intensywna tresura. Temat był podnoszony w licznych apelach, a także stał się przedmiotem jednej z petycji. Warto zastanowić się czy etyczne jest, żeby miasto wpierało taką inicjatywę.

W połowie grudnia podjęliśmy uchwałę, która stanowiła oficjalny wniosek o przeprowadzenie konsultacji społecznych. Zgodnie ze specjalną procedurą prezydent powinien rozpatrzyć propozycję w ciągu 30 dni. Tak się jednak nie stało. Dlatego w lutym poprosiliśmy magistrat o wyjaśnienia. W pierwszych dniach kwietnia otrzymaliśmy pismo z odpowiedzią. Urząd tłumaczył się, że przyczyną zwłoki było ponadprzeciętne obciążenie korespondencją, wskutek czego naszą uchwałę błędnie zadekretowano. Zostaliśmy przeproszeni za pomyłkę, a sytuacją zajął się Wydział Kontroli Wewnętrznej UMK. Po zakończeniu stanu epidemii sprawie ma zostać nadany właściwy bieg. Z otrzymanej informacji i zamieszczonych odpowiedzi na złożone petycje można natomiast wywnioskować, że władze miasta coraz bardziej dostrzegają potrzebę poznania opinii mieszkańców. Będziemy na bieżąco monitorować sytuację.

KRZYSZTOF KWARCIAK

Krakowskie Błonia

fot. K. Kwarciak

Pomoc psychologiczna dla dzieci i młodzieży nareszcie dostępna „od zaraz"

1 kwietnia 2020 roku w ramach Centrum Medycznego UNIMED ul. Młodej Polski 7 w Krakowie, działalność swoją rozpoczął Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, który finansowany jest ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia.

Ośrodek powstał w ramach I poziomu referencyjnego nowego modelu ochrony zdrowia psychicznego. Oferta skierowana jest do dzieci i młodzieży w wieku do 21 lat, ich rodziców oraz opiekunów prawnych.

Korzystanie ze wsparcia nie wymaga skierowania od lekarza. To nowość – dotąd nawet uzyskanie jednorazowej porady czy konsultacji psychologa wymagało zapisania się najpierw do lekarza, by dostać stosowne skierowanie.

Oferta skierowana jest do dzieci i młodzieży, doświadczających umiarkowanych problemów psychicznych i emocjonalnych, które mają znaczący wpływ na codzienne funkcjonowanie psychologiczne, społeczne i edukacyjne.

– Nasi pacjenci borykają się z problemami zachowania, zaburzeniami emocji, mają trudności w nawiązaniu i utrzymaniu dobrych relacji z rówieśnikami, w zrozumieniu swoich potrzeb, emocji, zachowania – mówi kierownik ośrodka Katarzyna Pytko-Kiełkowska. Aktualnie, w sytuacji zamknięcia szkół i nowych obowiązków

związanych z nauką zdalną, wymuszoną izolacją od przyjaciół, koniecznością rezygnacji z dodatkowych zajęć rozwijających pasje i zainteresowania, młodzi ludzie odczuwają lęk, niepewność, frustrację, obniżony nastrój. W dodatku ich rodziny od tygodni muszą mierzyć się z pogorszeniem sytuacji bytowej, często utratą pracy, „przymusem" spędzania ze sobą większej ilości czasu, komunikowania się, wypracowania kompromisów. Nie każda rodzina ma takie zasoby, umiejętności i motywacje, by w obliczu zagrożenia konsolidować siły. Pamiętajmy też o rodzinach, w których członkowie na przykład chorują psychicznie, są uzależnieni czy przemocowi i gdzie może dochodzić do zaostrzenia konfliktów, kryzysu, sytuacji zagrożenia zdrowia czy nawet życia, a wszystko to „w czterech ścianach", bez możliwości uzyskania pomocy z zewnątrz – dodaje.

Intencją pomysłodawcy uruchomienia Ośrodków Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży było maksymalne ułatwienie dostępu do profesjonalnej pomocy, rosnącej liczbie niepełnoletnich pacjentów. Funkcjonująca obecnie struktura poradni zdrowia psychicznego przestała być wydolna. Wysokie oczekiwania płatnika – Narodowego Funduszu Zdrowia – co do liczby specjalistów, w tym szczególnie lekarzy psychiatrów, pielęgniarek i innego personelu w poradni powodowały, że coraz mniej podmiotów leczniczych decydowało się na podpisywanie kontraktów na leczenie psychiatryczne dzieci i młodzieży. Do tych nielicznych poradni, które zostały na rynku, ustawiały się kolejki oczekujących nieraz po kilka miesięcy zdesperowanych rodziców, którzy oczekiwali na diagnozę i skuteczną, a przede wszystkim bezzwłoczną pomoc. Tymczasem trzeba pamiętać, że rozwój człowieka w okresie adolescencji przebiega najbardziej dynamicznie, spektakularnie i że w sytuacji pojawienia się objawów zaburzeń zdrowia psychicznego każdy kolejny tydzień zwłoki w podjęciu kontaktu z psychologiem może doprowadzić do katastrofy!

Receptą na niedomagania systemu ochrony zdrowia psychicznego mają szansę być zatem właśnie zlokalizowane w każdym powiecie czy dzielnicy ośrodki, w których zespół psychologów i psychoterapeutów (bez konieczności, na tym etapie, angażowania lekarza z niszową specjalizacją psychiatryczną i pielęgniarki) jest dostępny „od zaraz" i na „wyciągnięcie ręki", czyli bez zbędnych formalności, skierowań, blisko miejsca zamieszkania i co najważniejsze – w ciągu 7 dni od zgłoszenia. W nowo powstałym ośrodku najmłodsi pacjenci otrzymają kompleksową opiekę wykwalifikowanej kadry: psychologa klinicznego, terapeuty środowiskowego i psychoterapeutów.

W rozmowie kierownik ośrodka wskazuje również na nową, szerszą perspektywę myślenia o potrzebach młodego pacjenta, niezbyt docenianą dotąd w systemie ochrony zdrowia psychicznego, z uwagi na brak środków finansowych, czasu, procedury, etc. Otóż pomoc udzielana dziecku i jego rodzinie powinna być komplementarna z działaniami w ich środowisku.

Nie od dziś wiadomo, że rozwój psychospołeczny dziecka odbywa się w kontekście rodziny, szkoły, rówieśników, różnych instytucji formalnych i nieformalnych, kształtujących rozwijającą się osobowość. Zakresy ich wpływu się przenikają, uzupełniają, ale niestety czasem dublują, np. dziecko korzysta ze wsparcia poradni psychologiczno-pedagogicznej i jeszcze rodzice zapisują go na warsztaty terapeutyczne w innym miejscu. Kurator sporządza notkę, że dziecko korzysta z psychoterapii, podczas, gdy w istocie nie ma regularnych sesji indywidualnych i nie jest leczone. Szkoła czasem respektuje informacje od specjalistów o konieczności zindywidualizowania podejścia w okresie zaostrzenia objawów choroby, czasem nie... Rodzinie trudno „połapać się" w tym chaosie przepisów, wymagań, podejść, paradygmatów... Stąd pomysł na włączenie w system terapeuty środowiskowego, który jako koordynator oddziaływań pomocowych, dąży do usprawnienia przepływu informacji, ustalenia sposobów pomocy rodzinie, eliminuje działania zbędne, nieskuteczne, zdublowane i wdraża nowe w uzgodnieniu z wszystkimi elementami sieci wsparcia społecznego.

Na koniec jeszcze jedna rzecz do refleksji. W dobie pandemii koronawirusa koncentrujemy się na ochronie przed zakażeniem, bagatelizując problematykę zdrowia psychicznego. Tymczasem specjaliści alarmują – grozi nam inna pandemia. Niektóre dane mówią, że na objawy depresji cierpi nawet co trzeci nastolatek. Tymczasem choroba ta, w przypadku gdy jest nierozpoznana i nie podejmie się szybkiego jej leczenia, jest śmiertelna.

Podobne tempo wzrostu obserwuje się w zakresie uzależnień młodzieży od internetu, mediów społecznościowych, etc. Rodzice mogliby w tym przypadku zastąpić niejednego terapeutę (wszak łatwiej zapobiegać niż leczyć), jednak potrzebują wsparcia informacyjnego, wskazówek, metod. W takich sytuacjach powinni zgłaszać się do ośrodka, który ściśle współpracuje z całymi rodzinami młodych pacjentów i jest otwarty na prowadzenie grup edukacyjnych, treningów dla rodziców i konsultacji specjalistów.

Ponadto w ośrodku realizowane są porady i diagnoza psychologiczna, psychoterapia indywidualna i grupowa, psychoterapia rodzinna, wsparcia psychospołeczne, wizyty domowe i środowiskowe.

– W obecnej sytuacji epidemii porady udzielane są za pomocą systemów teleinformatycznych tj. telefon, skype itp., ale od drugiej połowy maja zamierzamy wznowić spotkania w siedzibie ośrodka przy zachowaniu wszelkich środków ostrożności i reżimu sanitarnego – zapewnia Katarzyna Pytko-Kiełkowska.

– Ponieważ wystartowaliśmy w ubiegłym miesiącu, wciąż mamy wolne miejsca i czekamy na wszystkich, których niepokoi stan zdrowia ich dziecka, nagła zamiana zachowania, lub po prostu chcieliby porady, jak sobie poradzić w tej nowej sytuacji rodzinnej, w jakiej wielu z nas się znalazło w ostatnich tygodniach.

Osoby zainteresowane skorzystaniem ze świadczeń w ramach OŚOPIP proszone są o kontakt z rejestracją ***tel.*** *12 415 81 12,*
email: *rejestracja@unimed-nzoz.pl*
więcej informacji ***www.unimed-nzoz.pl***
lub ***www.unimed-terapia.pl.***

Katyń... Pamiętamy!

Po sowieckiej agresji 17 września 1939 r., która była konsekwencją paktu Ribbentrop-Mołotow, zawartego 23 sierpnia 1939 r., do niewoli trafiło ponad 200 tys. polskich żołnierzy. Szeregowych w większości zwolniono, część jeńców znalazła się w obozach pracy, natomiast oficerowie trafili do obozów w Kozielsku, Starobielsku, Ostaszkowie.

Na początku 1940 r. władze sowieckie zdecydowały o zamordowaniu polskich oficerów. 2 marca 1940 r. Beria skierował do Stalina pismo, w którym proponował rozstrzelenie jeńców. Plan ten został zaakceptowany przez Biuro Polityczne WKP(b). Trzy dni później wydało ono tajną decyzję, dotyczącą zamordowania oficerów. Na jej podstawie Beria wydał rozkaz „O rozładowaniu więzień NKWD w USRS i BSRS".

Więźniów obozu w Kozielsku transportowano przez Smoleńsk i mordowano w Lesie Katyńskim, uwięzionych w obozie starobielskim mordowano w siedzibie NKWD obwodu charkowskiego, a ich ciała zakopywano w rejonie wsi Piatichatki. Natomiast więzionych w Ostaszkowie przewożono do siedziby NKWD obwodu kalinińskiego (aktualnie miasto Twer). Łącznie zamordowano ponad 14,5 tys. oficerów – elitę wojskową, społeczną i polityczną.

Informacja o zbrodni została szeroko upubliczniona w kwietniu 1943 r., kiedy to Niemcy poinformowali o odkryciu grobów w Katyniu. W interesie Niemców było nagłośnienie odpowiedzialności Sowietów i wykorzystanie jej propagandowo. Celowi temu służyła m.in. obszerna, udokumentowana zdjęciami publikacja „Amtliches Material zum Massenmord von Katyn".

Natomiast Sowieci nieustająco podejmowali próby zakłamania zbrodni. Przez długie powojenne lata władze w Moskwie, a także komuniści w Polsce ukrywali fakty. Represjonowano głoszących prawdę o zbrodni. Mimo tych szykan Polacy nigdy nie zaprzestali o niej mówić. Należytego upamiętnienia Ofiary doczekały się dopiero po 1989 r. Jedną z inicjatyw jest akcja *Katyń... ocalić od zapomnienia*, zainicjowana przez Stowarzyszenie Parafiada, w ramach której ma zostać zasadzonych 21857 Dębów Pamięci.

Dąb pamięci por. Eugeniusza Domańskiego, zasadzony w 2010

fot. M. Kapusta

fot. M. Garzet

Głaz z tablicą - cmentarz na Bielanach

Dęby, upamiętniające ofiary zbrodni, znajdują się także na terenie naszej Dzielnicy. Na cmentarzu w Przegorzałach rośnie ich ponad dwadzieścia. Jeden z nich, zasadzony w czasie uroczystości, zorganizowanej w październiku 2008 r., jest poświęcony porucznikowi Szymonowi Leonowi Zaleskiemu.

W kwietniu 2010 r., staraniem Rady Dzielnicy VII, w 70. rocznicę zbrodni, pod Kopcem Piłsudskiego zasadzono dęby poświęcone mjr. Leonowi Panczakiewiczowi, ppłk. Krzesławowi Krzyżanowskiemu, ppor. Augustynowi Jelonkowi, mjr. Janowi Bronisławowi Daniszewskiemu.
Wśród upamiętnionych znalazł się także por. rezerwy Eugeniusz Józef Domański. Urodził się on 31 sierpnia 1909 r. w Krakowie, był absolwentem VIII Gimnazjum i Szkoły Podchorążych Rezerwy Saperów w Centrum Wyszkolenia Saperów w Modlinie. Pracował jako sekretarz Sądu Okręgowego w Krakowie. Wstąpił w związek małżeński z Elżbietą Woźniak. W sierpniu 1939 r. ochotniczo zgłosił się do służby czynnej. Jako uczestnik wojny obronnej został uwięziony w Kozielsku. Żona jedyny list otrzymała w grudniu 1939 r. Zamordowano Go w Katyniu. Jego szczątki zostały zidentyfikowane w 1943 r.

Uroczystość zasadzenia dębów była połączona z odsłonięciem głazu upamiętniającego ofiary Katastrofy Smoleńskiej. Uczestniczył w niej Prezydent Miasta Krakowa oraz członkowie Stowarzyszenia Rodzin Katyńskich. Oprawę zapewnił szwadron kawalerii Ochotniczej z Toporzyska, w barwach Pułku 3 Strzelców Konnych im. Hetmana Polnego Koronnego Stefana Czarnieckiego, a program artystyczny uczniowie szkoły w Olszanicy.

Należy mieć nadzieję, że na terenie Zwierzyńca będą podejmowane kolejne inicjatywy, mające na celu upamiętnienie ofiar Zbrodni Katyńskiej. Przypadająca w tym roku jej 80. rocznica jest dobrym impulsem do takich działań.

Marcin Kapusta

Wydawca: Rada Dzielnicy VII Zwierzyniec ul. Bolesława Prusa 18, 30-117 Kraków
Redaktor naczelny: Szczęsny Filipiak
Kurier Zwierzyniecki redagowany jest przez zespół w składzie: Ilona Stus - redaktor prowadzący, Szczęsny Filipiak, Krzysztof Jakubowski, Teresa Machowska, Julia Mach, Krzysztof Kwarciak, Witold Górny.
Adres Redakcji: Biuro Rady Dzielnicy VII „Zwierzyniec", ul. Bolesława Prusa 18, tel. 12 421-56-66, 12 429-90-47
e-mail: kurier.zwierzyniecki@gmail.com, rada@dzielnica7.krakow.pl
Czynne: pon., śr., czw., pt. 10.00-14.00; wt. 11.00-13.00 i 15.00-17.00
Druk: Wydawnictwo „Triada" Wojciech Wicher, ul. Sielecka 61, 42-501 Będzin, tel.: 509 914 576, tel./fax (32) 267 71 73, **email:** triadaww@achjoj.pl
nr 2 (252) • Maj - Kraków 2020 • ISSN 1505-7062 • nakład 4 500 tys. egz. • egzemplarz bezpłatny
Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i redakcyjnego opracowywania tekstów oraz zmiany ich tytułów.